

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 1 8 1 7 0 1 1 2

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

EKONOMIJA

==== Izpitna pola 2 ====

Ponedeljek, 4. junij 2018 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik, šilček, radirko, računalno in ravnilo.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola vsebuje 6 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 60. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**, skice in grafe pa rišite s svinčnikom. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 20 strani, od tega 2 prazni.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

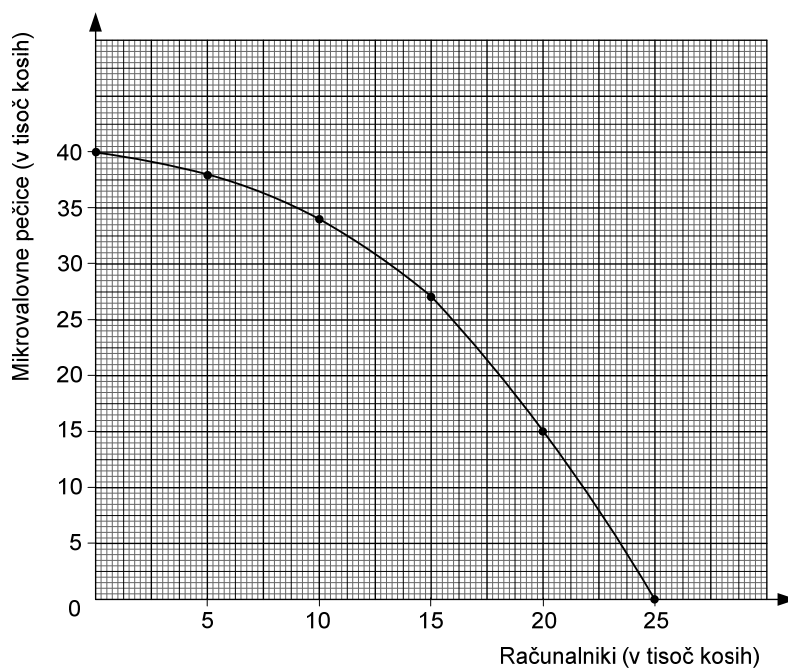
OBRNITE LIST.

1.2. Reševanje problema redkosti zahteva od države Grandije, ki proizvaja mikrovalovne pečice in računalnike, racionalno ravnanje.

– Pojasnite, kaj nam pove transformacijska krivulja države Grandije.

(1)

– Pri taki transformacijski krivulji, kakršno prikazuje slika, za državo Grandijo velja (*dopolnite*):

Če se Grandija odloči za proizvodnjo 20.000 kosov računalnikov, lahko hkrati proizvede še največ _____ kosov mikrovalovnih pečic.

Če poveča proizvodnjo mikrovalovnih pečic s 27.000 na 34.000 kosov, bo morala proizvodnjo računalnikov (*podčrtajte pravilni odgovor*) **povečati / zmanjšati** za

_____ kosov. To spremembo v proizvodnji računalnikov imenujemo

_____ dodatno proizvedenih 7.000 mikrovalovnih pečic.

(2)

– Pojasnite, zakaj je transformacijska krivulja konkavna (izbočena).

(1)
(4 točke)

1.3. Na predvolilnem shodu je minister za gospodarstvo Grandije obljubil, da bodo v naslednjem letu proizvedli 20.000 računalnikov in kar 30.000 mikrovalovnih pečic.

Predlagajte in obrazložite dva ekonomska ukrepa, s katerima bi lahko zagotovili tak izid.

(2 točki)

2. naloga: Stroški in njihov vpliv na poslovanje podjetij

Proizvodni stroški so eden temeljnih dejavnikov ponudbe, ki bistveno vplivajo na smiselnost in donosnost proizvodnje in s tem na odločitve podjetij o poslovanju.

2.1. Opredelite pojem stroški.

(1 točka)

2.2. Glede na odvisnost stroškov od proizvedene količine izdelkov ločimo dve vrsti stroškov.

– Navedite vrsti stroškov in po en primer vsake od njiju.

Vrsta stroškov	Primer

(2)

– Opredelite mejne stroške.

(1)
(3 točke)

3. naloga: Ponudba in tržno ravnotežje

Z delovanjem ponudbe in povpraševanja lahko pojasnimo pomembne ekonomske kategorije.

3.1. Opredelite pojem ponudba.

(1 točka)

3.2. Tržna ponudba se oblikuje na različnih trgih. Dopolnite trditve.

Trg blaga B je prostor, na katerem se srečujejo _____ in

_____, da po ravnotežni ceni zamenjajo ravnotežno

_____ blaga B.

Pri ceni, ki je višja od ravnotežne cene, se na trgu blaga B oblikuje _____

_____, zato nastane konkurenca med _____, kar

povzroči, da se cena blaga B (*podčrtajte pravilni odgovor*) **zviša / zniža**.

(3 točke)

4. naloga: Obresti

Blagovnega gospodarstva ni brez denarja. Na denarnem in finančnem trgu se pojavlja denar kot predmet menjave.

4.1. Opredelite pojem denar.

(1 točka)

4.2. Na trgu kapitala (prihrankov) se v tržnem gospodarstvu pojavljata ponudba in povpraševanje.

– Navedite dva od ekonomskih osebkov, ki povprašujejo na trgu posojilnega kapitala.

(1)

– Pojasnite, zakaj so za nekatere ekonomske osebkke obresti strošek, za druge pa dohodek.

Obresti so strošek za _____

(1)

Obresti so dohodek za _____

(1)
(3 točke)

– Pojasnite, kaj to pomeni za Marka.

(1)
(5 točk)

4.4. S tehničnim napredkom so se v Grandiji pojavile nove možnosti za investiranje kapitala. Ocenite, kako je to vplivalo na trg kapitala in na višino obrestne mere v Grandiji.

(1 točka)

5.5. Država je zvišala davčno stopnjo DDV (davka na dodano vrednost) za osnovna živila, npr. kruh.

Pojasnite, kako bo to vplivalo na

– javnofinančne prihodke:

(1)

– obseg povpraševanja po kruhu:

(1)
(2 točki)

5.6. Država Landija je kot država blaginje v zadnjih letih zašla v gospodarsko krizo. Razmislite in predlagajte en ukrep, s katerim bi Landija lahko zmanjšala javnofinančne odhodke, ter obrazložite njegove posledice.

– Predlog ukrepa:

(1)

– Obrazložitev posledic predlaganega ukrepa:

(1)
(2 točki)

6. naloga: Prebivalstvo kot dejavnik BDP in zdravstvena reforma

Prebivalstvo je najpomembnejši dejavnik velikosti, strukture in dinamike bruto domačega proizvoda.

6.1. Dopolnite trditve.

Prebivalstvo je najpomembnejši dejavnik BDP, saj je vir _____,

ki ustvarja BDP, hkrati pa določa velikost domačega trga, ki omejuje obseg proizvodnih zmogljivosti. Prebivalstvo delimo po strukturi aktivnosti na aktivno prebivalstvo,

_____ in _____ prebivalstvo.

(2 točki)

6.2. V preglednici so podatki o gibanju prebivalstva v Sloveniji za leto 2012.

Število prebivalstva	Živorajeni	Umri	Priselitve	Odselitve
2.056.262	21.938	19.257	15.022	14.378

(Vir: Statistični letopis RS 2013)

– Izračunajte stopnjo rodnosti v Sloveniji leta 2012. Rezultat zaokrožite na eno decimalno mesto.

Izračun:

Rezultat: _____

(1)

– Izračunajte stopnjo naravne rasti prebivalstva v Sloveniji leta 2012. Vmesni in končni rezultat zaokrožite na eno decimalno mesto.

Izračun:

Rezultat: _____

(1)
(2 točki)

